

Tisztelt Szita Szabolcs Professzor Úr!

Először is elnézését kérem, hogy levelemmel zavarom. Nádas Pál vagyok a Mozgásjavító Általános Iskola (Mexikói út 60) huszonöt évig (1987-2012) igazgatója. Nyugdíjazásomat megelőzően határoztam el, hogy szeretnék összeállítani egy tanulmánykötetet, a Wechselmann Ignác hagyatékából a Pesti Izraelita Hítközség által épített és 1948-ig fenntartott, Lajta Béla által tervezett épület élettörténetéről. A tanulmányt azért szeretném összeállítani, mert az iskolában eltöltött éveim alatt szembesültem azzal, hogy akik ma a házban élnek, vajim keveset tudnak arról, hogy minden, és miért történe az az események, amelyekről addig csak nagyon felszínesen tudtunk. Jelentős ismereteink vannak a Nyomorék Gyermek Országos Otthonának (1903-1913 Mexikói út 60) történetéről, de a Wechselmann-ház 1907 és 1955-előtti történetéről az ismereteink nagyon felületesek. Kutatómunkába kezdem és az Ön könyve, „*Aki egy embert megment-a világot menti meg.*” adott támpontot számomra a Columbus utcai gyűjtőtáborban történetéről. A közel két éve tartó kutatómunkám (Budapest Fővárosi Levéltár, Mozgásjavító archívuma, Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteménye, Arcanum Digitális Tudománytár, a Hungaricana Közgyűjteményi Portál, az ELTE levéltár és a Hadtörténeti Intézet Múzeum Levéltárának fotógyűjteménye,) alapján most jutottam el oda, hogy Önt, megkeressem, tanácsot esetleg irányítást kérjek. Hátra van még, talán a legnagyobb kutatóhely a Magyar Zsidó Levéltár, ahol feltételezésem szerint 1948-ig lehetnek a Wechselmann alapítvány és az intézet működésével kapcsolatos iratok. Az eddigi kutatásom során úgy gondolom, hogy találtam olyan dokumentumokat, amelyekről az általam ismert publikációk nem tesznek említést, illetve az 1944. december 3.-án történt nyilas gyilkosságokról találtam olyan iratokat, amelyek közreadásával pontosítani lehetne az eseményről eddig megjelent, szerintem több esetben téves következtetéseket.

Amennyiben egy önkéntes és amatőr kutatóval való kapcsolattartásra szakítana időt, az számomra és a tervezett tanulmány minősége szempontjából fontos lenne. A kutatómunkát követően az első számú kézirat már kezd összeállni. A falak láttak különböző sérültségű gyerekeket és reménykedő szülőket. Láthattak látássérült, hallássérült, beszéd-sérült és mozgáskorlátozott gyermekeket. Az épület megélt és túlélte két világháborút. A vészkorszak idején, a ház falai látták a faji és vallási megkülönböztetés miatt kirekesztetteket, a halál elől menekülők tömegét. Sokaknak itt volt földi lét kényszerének utolsó helyszíne, míg másoknak ez a ház jelentette a túlélést. A ház, sokféle kényszerhelyzetből adódó ideglenesen lakott, (iskola, otthon, hadikórház, rendőrlaktanya, katonai szállás, gyűjtőtábor, iskola, kollégium) a társadalom legkiszolgáltatottabbjainak és legelesettebbjeinek nemzedékeit szolgálta. Az épület eddig feltárt élettörténetéből előljáróban elmondható, hogy a vészkorszakot és az Idegen Nyelvek Főiskolájának korszakát kivéve, a ház működése, Lovag Wechselmann Ignác és Neje Neuscholoss Zsófia alapítói szándékával közel azonos feladatot látott el. A ház a sérült gyerekek (vakok, siketek, mozgáskorlátozottak) szolgálatában állott és áll ma is. Így elmondható, hogy Wechselmann Ignác alapítói szándéka, a mai napig teljesül.

Válaszára feltétlenül számítok.

Tisztelettel

Nádas Pál
+36-30-231-24-54
nadaspal@gmail.com

Solymár, 2020. augusztus 10.

Ui: A napokban teremtettem kapcsolatot és kaptam meg az Ön elérhetőségeit Danszky Péterrel Izraelből, aki nagyon rövid ideig tartózkodott a Columbus utcában.